

Prædiken

2. søndag i fasten, den 28. februar 2021

Vestenskov kirke kl. 9.30 og kl. 11.00 i Dannemare kirke

Salmer:

747 Lysets engel går med glans

158 Kvindelil! din tro er stor

Prædikant: Henrik Gade Jensen

Jesus gik bort derfra og drog til områderne ved Tyrus og Sidon. Og se, en kana'anæisk kvinde kom fra den samme egn og råbte: »Forbarm dig over mig, Herre, Davids søn! Min datter plages slemt af en dæmon.« Men han svarede hende ikke et ord. Og hans disciple kom hen og bad ham: »Send hende væk! Hun råber efter os.« Han svarede: »Jeg er ikke sendt til andre end til de fortabte får af Israels hus.« Men hun kom og kastede sig ned for ham og bad: »Herre, hjælp mig!« Han sagde: »Det er ikke rigtigt at tage børnenes brød og give det til de små hunde.« Men hun svarede: »Jo, Herre, for de små hunde æder da af de smuler, som falder fra deres herres bord.« Da sagde Jesus til hende: »Kvinde, din tro er stor. Det skal ske dig, som du vil.« Og i samme øjeblik blev hendes datter rask. [Matthæusevangeliet 15,21-28](#)

Alle skal have en plan B. Det er sund fornuft at gå du fra, at plan A måske ikke virker. Og hvad så?

I denne verden skal vi regne med mange mulighed udfald og virkninger. Derfor skal vi altid have en nødudgang, redningsplan, et beredskab, et alternativ eller en eventualitet.

Virkelighedens verden viser, at der meget ofte er brug for en plan B. Fordi tingene ikke virker efter deres hensigt, fordi intentioner ikke indfris, og fordi tingene udvikler sig anderledes og skævt og fordrejet end tilsigtet.

Bedst også at være forberedt på en plan C og D!

x

Der var dog en kvinde, der ikke havde en plan B. Det var den kananæiske kvinde, vi hører om i teksten.

Hun tror og bliver med at tro på, at Jesus nok skal hjælpe hende og at hjælpen også vil gøre hendes datter rask.

Kvinden er vedholdende, hun plager Jesus om at frelse eller helbrede sin datter. Hun bliver ved. Hun giver ikke op.

Hun nægter at anerkende plan B.

Jesus roser hende også til sidst for det: Kvinde din tro er stor.

x

Kvindens datter var besat af en dæmon.

Vi hører i dag som i alle fastetidens tekster om dæmoni og dæmoner.

Vi kan blive besat af en dæmon.

Som f.eks. datteren af den kanaanæske kvinde, vi hører om.

Hvad er det? Ja, datteren er vel besat af en indre hindring, en blokering, en mental sygdom, et eller andet indvortes som gør, at hun ikke er som andre.

I dag ville vi gætte på en af vor tids diagnoser. Det tør jeg ikke.

Det er bedre at holde sig til det lidt gammeldags: at hun er besat af en dæmon.

Og at hun ikke bliver rask eller frelst, før dæmonen er drevet ud.

Jesus og disciplene og kvinden ved, hvad de mener, med at tale om en dæmon.

Det er snarere os i dag, der ikke ved det. Eller er uforstående over for det.

x

Men der er dæmoni i verden.

Det er bare svært at spotte det onde, se og før øje på det. For det skjuler sig ofte. Det onde er netop ondt ved at parasitere på en god hensigt. Eller et pænt ydre.

Vi skal derfor først og fremmest droppe de symbolske forståelser af djævelen som et væsen med horn og hale. Det er den gammeldags, folkeagtige måde at illustrere det dæmoniske på.

Nej, det dæmoniske og djævelskaben kan optræde i alle mulige skikkelser, som banditter i habitter, velplejet og pæn, velformuleret og nydelig. Som regel hvor du mindst aner det.

Derfor gør er det også så svært at få øje på ondskaben, se den i dens kim, advare mod dens effekter.

Helvedet er den sandhed, vi opdager for sent.

Djævelen er tit hurtigere end vi selv aner. For for sent opdager vi at være fanget ind i dårligt selvskab, i afhængighed af stoffer eller flasker eller rampelys.

Det er svært at spotte en djævel.

x

Søren Kierkegaard beskriver dæmoni som en indesluttethed, mennesket lukker sig ind i sig selv. Det gør han bl.a. på baggrund af fastetidens tekster om dæmonbesættelser og –uddrivelser.

Den dæmonbesatte lever i et åndeligt fængsel, i en indadvendthed, og kan ikke trænge ud til en almindelig kontakt og kommunikation med omverdenen. Det lever gudløst og ukærligt, inde i sig selv og i kamp med sine dæmoner.

Men det dæmoniske er også tvetydigt, ja, det er end ikke dæmonisk i sig selv. Kunstens og geniets skabende kraft præges af en ekstrem fanatisme og tro på sig selv, der springer grænser og forarger og provokerer.

I viljens selvhævdelse er der gemt meget dæmoni.

Den er også tilstede i myterne om en pagt med djævelen: at et menneske kan opnå magt og rigdom ved at alliere sig med Mefistofeles, Djævelen, og udnytte dens magt og kraft. - Jeg er den magt, som vil det onde, men gør det gode, siger Mefistoteles i Goethes Faust.

I Martin A. Hansens roman Jonathans Rejse fortælles om en smed, Jonathan, et almuemenneske men god til at spotte ondskab, som en dag får en svend, som er utrolig effektiv og dygtig, snart har svenden gjort smeden populær, fordi aldrig er der blevet gjort mere effektivt smedearbejde i landsbyen. Men noget er galt. Da svenden til sidst forviser Jonathan til værkstedet og selv ligger hos hans kone, ved han, at det er djævelen, han har fået som hjælpende hånd. Dygtig og effektiv, ja, men også en vaskeægte dæmon.

Så smeden går op i kirken og overnatter og tænker sig om, så tager han sin store forhammer, slår klokken i kirken ned, støber den om til en flaske, og støber altersølvet om til en prop. Så næsten morgen, mens svenden alias djævlén står bøjet over essen og ambolten, svinger Jonathan Smed igen den store forhammer og slår svenden ned bagfra, propper ham ned i flasken og sætter låg på.

Nu havde han djævlén i flasken, og den, der besad denne flaske kunne som lampens ånd få stor og mægtig magt.

Jonathan har sin sunde almue-dømmekraft i behold, så han vil aflevere flasken til kongen i landet, kun kongen må få den magt som djævlén giver.

Undervejs til kongen – og det handler det meste af romanen om (den hedder jo Jonathans Rejse), fristes Jonathan på utallige måder af menneske mennesker, der gerne vil bruge flasken til alt muligt godt.

Jonathan har et spørgsmål, han stiller til dem, der vil forbedre verden med djævléns magt: tror du på arvesynden?

Det er der ingen, der gør, og så får de ikke lov til at få del i flaskens magt.

Kun når man kender det onde, og ved at det findes i utallige varianter, som dæmoni, fristelse, griskhed eller bedrevidenhed, kun da kan man gøre brug af det onde uden at forfalde til syndfri tåbelighed.

x

Den kanaanæiske kvinde troede fuldt og helt.

Hun var ikke jøde, ikke mand, ikke tilhørende samme gruppe som Jesus og hans disciple. Hun var udenfor eller fremmed.

Det giver historien ekstra styrke, at Jesus ignorerer identiteten. I Markus får vi at vide, at kvinden er hedning og af syrisk-fønikisk herkomst, men det gør heller ikke nogen forskel. Tværtimod.

Identiteter er kristeligt set kun hedenskab.

For kvinden, i forholdet til Gud og Jesus, var der ingen plan B.

Der er der kun troen på, at hendes datter kunne blive rensset for dæmonerne, og hun gik til den yderste grænse for at nå målet.

x

Hvis vi andre ikke helt kan leve op til være så stærke i troen som kvinden, må vi lytte til Paulus' formaninger til brødrene i den kristne menighed Thessaloniki.

Det gælder om at gøre fremgang i at leve et ordentligt liv, prøve at blive lidt mere retskafne og hellige, så vi afstår fra utugt og ikke foruretter og udbytter vore brødre i forretninger.

Det er der også tro og plan og mening i, selvom det måske omfatter plan B til Z.

AMEN